

11290

UNA POMA PER LA SED

JUGUET CÒMICH

EN UN ACTE Y EN PROSA

ORIGINAL DE

LAMBERT ESCALER

Estrenat

ab extraordinari éxit en lo TEATRO CATALÁ (Romea)
la nit del 31 de Mars de 1896

Preu: **UNA** pesseta

BARCELONA

BIBLIOTECA DE «LO TEATRO REGIONAL»

CARRER DE LAS CABRAS, 13, 2°

1896

20

UNA POMA PER LA SED

REPARTIMENT

Personatjes

Actors

PEPETA (1).	Sreta.	Carme Planas
D. BALDIRI	D.	Isclé Soler
ERNEST.	»	Hermenegild Goula
ANGEL	»	Modest Santolaria
FRANCISCO	»	Joaquim Pinós

Per esquerra y dreta las del actor

Època actual

Ningú podrà traduhir ni reimprimir aquesta obra sens permís dei seu autor.

D. Joan Molas y Casas, director de la Galeria titulada *Propietats Dramàtiques y Líricas*, quals oficinas se troban en lo carrer del Hospital, núms. 12 y 14, según pis, es l'únic encarregat d'aquesta obra y ab ell deuran entendres totas las empresas y societats particulars que vulgan representar.

Queda fet el dipòsit que marca la llei.

(1) Aquest personatge pot ser representat per un actor, sols canviant alguna paraula qu' altra del diàlech.

ACTE ÚNICH

La escena representa lo jardí d' una torreta de gent acomodada. A la esquerra la casa, entrada ab dos ó tres grahons, baranas ab balustres y dos gerros ab plantas. En lo fondo y á tot lo ample d' escena, una paret bastant alta: varias plantas al peu de la mateixa, entr' ellas un roser-enredadera en lo centro, que siga un tros més alt que la paret y que no tinga més qu' una flor, col·locada al cap-de-munt: altrás plantas y testos col·locadas á gust. Entre la casa y la paret deurá quedarhi pas. Dugas tauletas y cadiras de ferro, una á la dreta y altra á esquerra del primer terme. Per radera de la pared deurá veurers' hi sobre-sortir la cúpula d' una glorieta elegant, en l' indret del roser á la dreta y 'ls arbres d' un altre jardí. Una escala de fusta y de peu prop la paret, al costat del roser.

ESCENA PRIMERA

PEPETA, *qu' estará escombrant la escala de la casa; després FRANCISCO.*

PEP. Vetaquí la tasca acabada: ja he fet las pessigollas de reglament á las rejolas de la casa. En altra temps, segur qu' estaria per fer; encara fora al llit somniant cosas, però, are?... si convida l' aixecarse, per fugir de la escalfor y d' aquellas orquestas de mosquits que no 't deixan en pau. No sè com los senyors, tenen la manía d' anar á fora al istiu!... si aquí encar n' hi han més y hi fa més calor... Si 'ls mosquits d' aquí fossin ben grossos, encar menos mal perque, com més grossos menos passarian per la mosquitera!

FRAN. (*Que surt pe 'l costat de la casa ab una aixada al coll.*) Qué 's pot entrar?

- PEP. (Lo jardiner!) Bon dia, Francisco.
FRAN. Y 'l senyor don Baldiri?
PEP. (*Ab misteri.*) Encar es allí dins. (*Dreta última caixa.*)
FRAN. Encar avuy? Qué no ha baixat la seva senyora?
PEP. Sí, pero es á Barcelona ab sa filla, y 'l gendre es á acompanyarlas á la estació. Aixís qu' ells han sigut fora, don Baldiri se n' ha entornat allí dins desseguida y encara no n' ha sortit.
FRAN. Es un misteri molt misteriós.
PEP. Hi entra, 's tanca ab clau...
FRAN. Es molt *misterial*.
PEP. Y no 'n surt fins que tem que la seva senyora, sa filla ó 'l gendre pugan sorprendreli: tres dias que fa la mateixa.
FRAN. Jo, aquet dia vaig observar que, al entrar-hi, duya aquella capsa de colors...
PEP. Calleu que ve! Me 'n vaig que deurá volguer la xacolata. (*Mutis per la casa.*)

ESCENA II

FRANCISCO y DON BALDIRI *per la dreta última caixa.*

- BAL. Hola, Quico: bon dia. Qué comenseu la tasca?
FRAN. Are m' hi pensaba.
BAL. (*A la porta.*) Pepeta, la pega. (*A Francisco.*) Qué sabeu si ha tornat de la estació lo meu gendre?
FRAN. No sè...
BAL. (Tenia por de que m' atrapés!)
FRAN. Comensém. (*Busca algo per terra.*)
BAL. (Hagués marxat ell també!... Jo, avuy sens' ell ni las donas, segur qu' obtenia d' aquella carona d' angel lo sí desitjat... Quina dona més hermosa!... Jo no he vist cosa més perfecta!)
FRAN. (*A Baldiri, y tot buscant.*) Qu' ha vist la regadora?
BAL. (*No adonantsen y parlant per sí.*) (No, no: no la he vista may!)
FRAN. Pero, si ahir vosté la tenia! (*Tot buscant desapareix.*)

BAL.

Vá venir á viurer aquí al costat, dilluns; la vaig veurer, y... 'l cor me vá fe un salt!... Al dimars, vaig sapiguer que hi vivia no més qu' ab una minyoneta; dos salts, pero forts!... A la tarde vaig atrevirme desd' allí dalt á entaularhi conversació, vaig anar indagant, ab manya, y... no 'n pot ser d' altra, es soltera! Aquell senyor d' edat que vá venir á llogar la torre y que ja no s' ha vist més per' aquí, será un tutor, marit no m' ho sembla pas!... La minyoneta, tampoch. (*Ab decissió.*) Fora capás de caçarmhi; se 'l mereix un home com jo, no li nego! Qué pot dir? qué ja ho soch? no més li caldrá un poquet de paciència;... la meva senyora, es de molt poca vida, no menja apenas, y aixó no pot durar! Y ab tot: lo qu' allarga una dona que no menji; sembla impossible!... es que ni s' atipa de viurer! (*Transició.*) Are 'm preparo 'l terreno, y... Jo sé algo de pintar. y, vaig pensar, regalantli 'l retrato!... A la primera ocasió preparo la maquina de fotografiar, la col·loco dalt de la paret y, plaf!... ja está; vaig al quarto fosch y... treball perdut! Havia sortit una regadora qu' ella tenia als peus... res; qüestió de punteria!... A la segona tentativa vaig ser del tot afortunat: me vá sortir ella ab aquella carona d' angel... aquell pentinat!... Ab aquesta fotografia he fet lo seu retrato al oli, de tamanyo natural y, que, siga dit sense modestia, es una obra d' art...; aquell nas m' ha sortit admirable, sembla de bulto: aquell nas per sí sol me col·loca á gran altura; aixó no vol dir que siga llarch!... Després de moltes angúnias perque no fos notat de ningú, are l' he deixat llest y... may cap ocasió millor qu' avuy ja que tinch las donas fora. Qué farà al rébrel? No podrá de menos que oferirme la casa, jo, no podré de menos qu' acceptarla... s' obrirán per mi aquellas portas que fins are han semblat las d' un castell, y coneixerá d' aprop y á domicili l' incendi de qu' es capás un artista enamorat... y cauré de jonolls ple de passió y, cauré ella...

ESCENA III

DON BALDIRI y PEPETA, portant xicra de xacolata y got d' aygua en un mateix plat: arial FRANCISCO pe 'l fondo tot regant.

PEP. La xacolata.

BAL. Bravo! (Agafa la xicra.)

PEP. (Qu' ha deixat lo plat ab lo got á la taula esquerra.) Lo manyá s' espera per aquesta factura. (Li dona un paper.)

BAL. (Prementlo ab l' altra mà.) Veyám.

FRAN. (Sortint regant d' esquena á ells.) Comensém.

BAL. Botavant! D' aquell reixat me 'n conta!... Que 's pensa que perque aném de senyors!... Ja veurás!... (Tot cremat vá per anarsen pero al ser al primer grahó se troba que du la xicra y sent lluny de la taula la deixa dins d' un dels testos de la barana, després fa mutis.)

PEP. Anemhi. (Mutis.)

FRAN. (Tombantse y parant de regar. Pobre manyá; lo menos n' hi farà rebaixar un duro per cada pesseta! Déixam escoltar... (Vá á la porta y mira.) Sembla que 's disputan... viva! ja m' ho pensaba... Ja s' ho arreglarán... aném fent la nostra. (Vá enrahonant mentres rega 'ls dos testos de la escala.) Ja faig bé que de tot n' hi conto 'l doble, aixís si vol espurgar!... Vetaquí la regadora vuyda: tornemhi. (Mitj mutis cap á la dreta.)

ESCENA IV

FRANCISCO y DON BALDIRI, després PEPETA

BAL. (Sortint acalorat.) No, no: si no me 'l posa á trenta no 'l pago, estich decidit. (Buscant per la taula.) Hont he deixat?... (Recordant.) Ah, sí. (Vá per agafarla del test.) Rediable! (Cridant.) Francisco!

FRAN. Mani.

BAL. Per qué m' heu regat la xacolata?

FRAN. (Estranyat.) Regarli?...

- BAL. L' havia deixada aquí, y...
- FRAN. (*Rihent.*) Viva! ja entench!
- BAL. Malvinatje; prou clara que ja era! (*Cri-
dant.*) Pepeta! Que 'n dugui un' altra, no
puch passar sense.
- PEP. (*Sortint.*) Mani.
- BAL. Portim un' altra xacolata.
- PEP. Ab aygua?
- BAL. No, no: la vuy espessa.
- PEP. Vull dir lo got...
- BAL. No cal.
- PEP. Vaig. (*Mutis.*)
- BAL. (*A Francisco.*) Ja 'm vareu acabar la glo-
rieta ahir?
- FRAN. Sí, senyor.
- BAL. Donchs avuy, la pintaré; ja tinch lo vert á
punt.
- FRAN. Y, vosté mateix?...
- BAL. Voleu dir que no 'n sabré?...
- FRAN. De massa, que 'm sembla qu' es rebaixarse
molt pintant tan be com pinta aquells qua-
dros ab aquells paissos y aquells barcos...
- BAL. No he mirat may prim: sabeu aquell qua-
dro tan hermós del recibidor?
- FRAN. Sí, senyor. (*Alabemli.*) Es molt magnífich!
- BAL. Donchs, aquella taula que hi ha á sota ma-
teix me la vaig pintar jo.
- FRAN. (*Sorprés.*) Ah!
- BAL. *Sin embargo:* acabava de fer un quadro de
fruytas que me 'n van donar cent duros; ja
veyeu que!...
- FRAN. Repetxina! Hi devian haber pinyas d' Amé-
rica que crech que van molt caras!

ESCENA V

FRANCISCO, DON BALDIRI y PEPETA
ab plat y xicra

- PEP. Si es servit.
- BAL. Que no torni á pendrer mal!... (*Va per
véurersela, 's crema y li cau la xicra.* Brrr!
- PEP. Qué te?
- FRAN. A que vá que s' ha empassat la xicra! Ja faig
be jo que la prenc ab un' olla!
- BAL. Aigua! (*Ne veu del got de la taula.*)

- FRAN. (*Oferintli la regadora.*) Tingui.
BAL. Perque la portas tan calenta.
PEP. L'altra be era igual!
BAL. Está vist que no puch pendrer la xacolata avuy! Ja n'está portant un'altra desseguida, veyám!
PEP. Vaig. (*Mutis.*)
BAL. Quina gent més estúpida!... be la podia haber bufada avans de... Qué ja esteu llest de regar?
FRAN. Are acabo... de comensar.
BAL. Donchs, després, ja ho sabeu: á tot volt de las paneras m'hi poseu violers...
FRAN. Oh, violers! no es lo temps are de plantarlos.
BAL. No?
FRAN. No, senyor; fins més tart.
BAL. Be: planteulos á la tarde.
FRAN. Cá! es qüestió d'esperar una mesadeta grassa! De posarlos are, 's moririan.
BAL. Sí, eh? donchs espereu la mesadeta; no 'ls hi vuy cap malt. Aneu regant...
FRAN. Viva! (*Mutis dreta.*)
BAL. Potser qu'ella ja siga pe'l jardí. Prové. Te; encara hi ha la escala desd'ahir la nit: dugas horas de *plantón* y no vaig veurer res. (*Puja á dalt de la escala de fusta y mira.*) Ningú, tot tancat encara. (*Mirant al pas del costat de la casa, 'l qual se suposa ve del carrer.*) Dimoni! 'l gendre: dissimulé. (*Arreglant lo roser.*)

ESCENA VI

DON BALDIRI y ERNEST, *que portará á la solapa un clavell: aviat PEPETA, ab altre xacolata.*

- ERN. (*Malvinatje 'l sogre!*) (*Ab intenció.*) Vosté sempre arreglant lo ditxós roseret: hi te molt carinyo?
BAL. J'has deixat las donas, eh?
ERN. Com més cuidado, menos flors farà, créguiho.
BAL. (*Fent la seva.*) No se 'ls hi ha escapat pas lo tren?
ERN. Qu'una planta, com més un hi está á so-

bre, menos creix... (Estich gastant un temps preciós... las donas fora... es lō gran dial... Vaig per l' altre part á veurer si ha sortit.)
(*Mutis dreta.*)

BAL. (*Baixant.*) Ah, tonto: si encara no hi es!... Aquest xicot me fa molta nosa y jo 'n faig molta á n' ell. (*A la porta.*) Pepeta! Estich tot emocionat: regalarli 'l retrato... botavant! es cosa que no 's paga ab diners... Me sembla ja sentir-la ab aquella veu melodiosa que 'm diu...

PEP. (*Sortint.*) Quan vulgui...

BAL. (*Després de mirar sorprés á Pepeta.*) Vinga aixó; no 'm fumarás are!... (*Bufa la xicra y després diu molt enfadat.*) Qué veig! Qu' ho fas espresament? Per qué hi has posat aquesta brossa?

PEP. Posarli?... potser com qu' es del cap-de-vall de la xacolatera...

BAL. Y al cap-de-vall hi han?...

PEP. M' hi deu haber caigut venint.

BAL. Aixó es poch cervell: no sé de que cura 'l posar lo plat á sota... l' haguessis dut á sobre!... Vaja: torna á estar vist que no puch pendrer la xacolata avuy!

PEP. Y que ja no n' hi ha més: encara sort que las senyoras han marxat sense pendre'l. Si vol n' hi desfaré?

BAL. Desfer? ferne vols dir! Sí, sí: no puch passar sense, ho sé: á la nit no dormiria. Te, ves. (*Vá per donarli la xicra y 's repensa.*) Veurás no; déixela: m' endosarias la mateixa. (*La deixa á la taula esquerra.*)

PEP. Qu' es mal pensat! (*Mutis.*)

BAL. Potser qu' are ella hi fora. (*Anant á la escala de fusta.*) (Alto que l' Ernest torna.)

ERN. (Tot tancat y barrat.)

BAL. J' has deixat las donas, eh?

ERN. Sí, senyor.

BAL. No se 'ls hi ha escapat pas lo tren?

ERN. Ca! (Prou cuidado me n' he dat.)

BAL. Al tren de las sis las hem d' anar á rebre?

ERN. (Veurás quin susto!) Segons com dintre un' hora.

BAL. (*Sorprés.*) Qué 'm dius?

ERN. A la estació hem sapigut que la presidenta de la tómbola, está bastant delicada de sa-

lut y si al ser ellas á Barcelona 's troban ab que ella no pot assistir á la inaguració, está cla, se suspendria y ellas tornarian al altre tren.

BAL. (Botavant!)

ERN. (També me 'n sab á mi de greu!)

BAL. (*Fent l' enfadat.*) Es que jo, trobo que, si está malaíta, es quan ab més motiu haurian de quedarshi! No, no: quin ridícul!

ERN. Es clar.

BAL. (A veurer si hi guanyo!) Sabs que pensava? qu' ab l' altre tren que hi vá y que no pot tardar á ser aquí, te n' hi vas y 'ls hi dius que...

ERN. (Be ets prou viu Baldiri!) *Hombre:* y si hi anés vosté?...

BAL. (Macatxo, ni en Pedrós... quin modo de tornar la pilota!) Sabs que pensava? Y si no hi anessim?

ERN. Be!... (Ah, pillet!)

BAL. Si está delicadota, ja tindrà qui la cuidi... *Item más:* qu' habent fet lo qu' han fet ab lo quadro pintat meu que vaig donar per la tómbola, no dech guardar cap atenció, y á n' ella, menos, per haberho permés.

ERN. (*Rihent.*) Ja, já!

BAL. (*Ab indignació.*) Pots compendrer que posarmhi aquell número, ha sigut una broma pesada!

ERN. Veu; jo, trobo qu' es un número decent!

BAL. D' aixó 'm queixo: hagués sigut lo noranta nou, no diria res. (*De sobte.*) (Diantre!)

ERN. Qué te?

BAL. (Poca llibertat que tinch y encara la malgasto... miraré si per' allá...) (*All y marcat.*) Vaig á pintar la glorieta!... (*Mutis dreta.*)

ERN. A mí me la pintas, mestre: á veurer si ha sortit la vehina vas!... Jo li clavaré un sermó á n' aquest vell: no més es bo per fer de Comendador y vol fer lo Tenorio!... No perdém temps... si avuy no 's fa 'l bunyol, may. Quan ell ha anat cap allí, senyal que sab!... Me n' hi vaig: si hi trobo 'l sogre enfilat, li prenc las sabatillas! (*Fa mutis precipitadament per la dreta: al mateix temps don Baldiri 'n ve pero de diferente caixa.*)

ESCENA VII

DON BALDIRI, *aviat* FRANCISCO
després ERNEST

- BAL. A radera no hi es... serà aquí. (*Va per enfilarse.*)
FRAN. Senyor don...
BAL. (*Aturantse.*) Qué?
FRAN. No m' ha dit qué?
BAL. Ah, sí, escolteu. (*S' adelantan al prosceni.*)
(*Desd' allí veuré quan surti...*)
ERN. *Surt y travessa ràpidament la escena.*) Potser al devant!
BAL. Veniu allí á la glorieta que comensaré á pintarla y m' aguantareu l' olla.
FRAN. Vol dir qu' ho faré be? Com que no es del meu article!...
BAL. Sí, home; si es color vert!
FRAN. Aixís, viva! (*Mutis dreta 'ls dos.*)

ESCENA VIII

ERNEST, *desseguida* PEPETA, *ab plat y xicra*

- ERN. Potser aquí. (*Va per enfilarse y 's detura.*)
Alto, que ve un sereno!
PEP. A veurer si hi trobará que dir.
ERN. A qui buscas?
PEP. (*Mirant á la dreta.*) Ah, ja 'l veig. (*Cri-
dant.*) Senyor Baldiri!... (*Ho deixa á la
taula dreta.*)
ERN. (*Ja veurás.*) (*Butxaqueja.*) Te. (*Li dona
monedas.*) Vesme al estanch y portam una
cajetilla de quaranta.
PEP. Vermella?
ERN. Del color que 'n tingan y espérala.
PEP. (*A la cuenta li faig nosa.*) Desseguit torno.
(*Mutis pe 'l carrer.*)
ERN. No corris, no: encara 'n tinch un paquet
sencer. Tenintlos lluny, may s' hi pert.
Pujém. (*Puja y 's queda observant al altre
jardí ab molta atenció.*)

ESCENA IX

ERNEST y DON BALDIRI, *que surt molt decidit y no s'atura fins qu' es prop de la casa, allavors se gira repentinament per la part del públich per no veurer á Ernest, y 's queda mirant allí hont ha sortit, posantse una má sobre 'ls ulls.*)

BAL. Magnífica! Ab aquell tó vert será de primera... *(Beu la xacolata de la taula esquerra qu' es la de la brossa.)* A ja já... la xacolata. *(Se la beu.)* Desd' allí domino tot lo seu jardí y, quan surti... *(Va per anarsen y veu á Ernest.)* Qué veig!... aixó sí que 'm crema... ella deu serhi!... Ernest: qué hi fas aquí?

ERN. *(Bufa, 'l vigilant!)* Aquest roser que... puja tot tort, y...

BAL. Mentida! Ja estás baixant d' aquí y no t' hi vuy veurer mès. Baixa, que vuy pujar.

ERN. Sí, maco? Donchs no.

BAL. Quan vingan las donas ho sabrán tot.

ERN. Tot? Hasta lo de vosté?

BAL. Jo 'ls diré lo teu.

ERN. Y jo lo de vosté: que tot lo dia está per aquí enfilat, fent monadas á una dona que no es la seva!

BAL. M' agradas: y tu, qué? no pot queixarse la Lluisa? no es la teva la meva filla?

ERN. No ho es meva, es mès de vosté que li es pare! *(Per l' altra part.)* Qué veig! ella!

BAL. Deu meu, ella! *(Suplicant cómicament y volguent pujar.)* Baixa, Ernestito!...

ERN. Fugi d' aquí, esgarría crias!

BAL. *(Delintse.)* Déixamhi ser!...

ERN. *(Entussiasmat.)* Es mès hermosa que may; quina elegancia, quin caminar!...

BAL. Com camina avuy?...

ERN. *(Content.)* Ja m' ha vist!

BAL. *(L' ha vist!)*

ERN. *(Sorprés.)* Qué fa! mitxa volta en rodó y se 'n vá cap á l' altra banda!

BAL. *(Content.)* Aixís m' agrada!

ERN. No rigui!

BAL. M' hagués vist á mí no ho haguera fet.

- ERN. M' ha deixat fret. Baixo y vaig á demanarli una satisfacció. (*Baixa depressa.*)
- BAL. (*Pujém!*) (*Puja depressa.*)
- ERN. (*Que vá per endursen la escala.*) Baxi.
- BAL. *Quien va á Sevilla... pierde su silla...*
- ERN. Be, aixó es una escala. Apa; apa, avall. (*Fent trontollar la escala.*)
- BAL. (*Agafantse á la paret.*) Home, home!... Lo que fas no te nom!
- ERN. Sí, senyor que 'n te: se 'n diu, fer fe un salt mortal.
- BAL. Mira que 't cauré á sobre!
- ERN. (*Veyent algo á la esquerra.*) Qué veig! (*Mutis.*)
- BAL. (*Respirant.*) Gracias á Dèu! (*Per l' altra part.*) Ella com riu! Es clar; se deu creuer que ballava! Quin paper!...

ESCENA X

DON BALDIRI y ERNEST, *que surt ab una escala de fusta; aviat PEPETA.*

- ERN. Potser formalisantmhi venceré. (*Mutis dreta*)
- BAL. Aquet xicot no te vergonya! qu' ho fassi jo que tinch la dona vella y que no menja gaire...
- PEP. (*Qué veig! Observém.*) (*Recula y desapareix.*)

ESCENA XI

DON BALDIRI y FRANCISCO, *ab una olla de color y pinzell.*

- FRAN. Qué no ve senyor don?...
- BAL. Desseguida.
- FRAN. Es que jo, sense fer res...
- BAL. Aneume aguantan l'... olla; vinch.
- FRAN. Viva! per mí no s' apressi. (*Mutis.*)
- BAL. Hola; ella es á la glorieta: s' ha lluhit aquell. (*Fent com si enrahonés ab algú deixant las pausas corresponents.*) Molt bon dia tingui... aixerida... Be, gracias. (*Rihent.*) Je, je!... Dugas horas que m' estich

esperant... Qué per qué?... per oferirli flors com aquesta, que sols desitja que vosté las guardi en recort de... de... del amo dels dits que las hi ofereix. (*Arrenca la única rosa que hi ha en lo roser.*) Mírla que fresca. Qué la posará ab las altrás? Ca! qui sab hont deuhen parar, pobretas! Estengui, estengui 'l devantalet: aixís... allá vá! (*La tira.*) Qué 'm diu? Qué si tinch lo cor gran?... miri, aixís. (*Estent los brassos per senyalarho y 's punxa ab lo roser.*) Ay! M' he punxat!... Veu: no 's pot tenir un cor tan gran! Qué veig! se 'n vá corrents y rihent com una boja! Li ha fet gracial!...

ESCENA XII

DON BALDIRI, veu d' ERNEST, després FRANCISCO ab l' olla á una má y regadora á l' altre.

ERN. (*De dins rihent.*) Ja, ja, já!

BAL. Aquell m' espiava! (*Baixa.*)

FRAN. Senyor don Baldiri: jo casi be m' hi adormo y l' olla, ja está leri-leri. Si no ve, ja duch la regadora per...

BAL. Vinch, vinch; doneume l' olla; aneu fent la vostra. (*Anantsen á la dreta.*) (*Al regalarli 'l retrato será 'l acabóse.*) (*Mutis.*)

FRAN. (*A la taula dreta.*) Hola! S' han deixat un xacolata: me n' apodero?... sí, lo pendrer xacolata no es pas pecat... (*Agafa la xicra y se separa de la taula per veurer si ve algú: mirant á la casa.*) Macatxo, la Pepeta! (*Deixa anar la xicra dins de la regadora que du á la má.*)

ESCENA XIII

FRANCISCO y PEPETA

PEP. Francisco: 'm veig ab un compromís.

FRAN. (Si 'm descuido jo també m' hi vey!)

PEP. Y no sé com sortirne.

FRAN. Ben senzill: deixa anar la xicra. (*Rápidament.*) Vull dir!...

- PEP. Figureu vos que las senyoras m' han deixat encarregat que 'ls vigilés al senyor Baldiri y al senyoret Ernest, perque ellas sospitan...
- FRAN. Viva, ja entench: qu' ab la vehina?...
- PEP. Justa: y per explicarlos'ho quan tornin, m' han dit que tot lo que vegi d' extraordinari qu' ho apunti en un paper perque res se m' olvidi.
- FRAN. Ja es un cas de novela ab cromos!...
- PEP. Si no 'ls ho dono escrit, se creurán que 'm descuido alguna cosa, y si ho apunto, com no sé molt d'escriurer, no ho entendrán ellas ni jo. Quins encárrechs, sort qu' ho pagan be!...
- FRAN. Ah, ho pagan?
- PEP. Y si m' ajudeu...
- FRAN. Viva, entesos!
- PEP. No sabeu escriurer vos?
- FRAN. Alguna qu' altre lletra...
- PEP. Donchs, feuhi lo que pogueu y ab lletra ben clara, jo os dictaré. (*Treu un tros de paper y llapis.*) Aquí poseuhi: *Señor Baldiri*: las que fassi 'l senyoret Ernest, las posarém á l' altra cara.
- FRAN. (*Escribint á la taula.*) *Se...* (*Llepa 'l llapis.*) *ñor Bal...* (*Idem.*) *dirio.*
- BAL. Voleu dir que s' escriu ab dugas erres?
- FRAN. Quan escrich ab llapis sempre n' hi poso dugas. Qué mès?
- PEP. *A las nueva se ha enfilado y ha donado una flor á la vacina.* Me sembla que ve algú: guardeuho.
- FRAN. Li posaré després y si observo res, li afegiré.
- PEP. Me 'n vaig que no sospitin. (*Mutis per la casa.*)

ESCENA XIV

FRANCISCO y DON BALDIRI, *després* PEPETA

- BAL. Ja 'ns hem barallat: que digui res que jo... (*Vejent á Francisco qu' está assentat ficantse ab tota calma 'l llapis y el paper á la butxaca.*) Qué feu aquí parat? Vetaquí perque las plantas de casa prosperan tant... ja n' he

trobat dugas de mortas, de sed segurament. (*Agafant la regadora*). De qué os serveix la regadora? de qué? per seurer? (*Fentla trontollar sent lo soroll de la xicra y mira dins.*) Qu' es aixó.

FRAN. (Botavant!)

BAL. Qué veig! xacolata? y ab aixó regueu? es clar, los cuchs me las mata! Com hi ha mon que no ho entench! Sapigueu qu' he trobat la clavellina matisada, morta.

FRAN. (*Content.*) Viva!

BAL. Morta: la vegonia del jerro tot coll-torsada, es dir, morta també!

FRAN. Viva!

BAL. (*Cremat.*) Morta, no es ho dich?

FRAN. Vull dir *bravo*, que n' hi posarém de novas.

BAL. Just, encara os alegre, os fa riurer!

FRAN. May cap planta m' ha fet plorar! es dir, sí: quan vaig tenir aquell granot á la planta del peu! Vosté no ha vist patir com aquell!

BAL. No ho he d' haber vist!

FRAN. Pero de tan avall?

BAL. De més.

FRAN. Cá! Lo qu' á mi 'm feya mal era la planta del peu.

BAL. Lo qu' á mi á vegadas me fa mal son las sabatas y las porto á sota, veyeu!

PEP. (*Sortint.*) Senyor: un jove demana pe 'l senyoret Ernest.

BAL. Ja l' avisaré: arreglim l' esmorsar, que vinch. Veniu ab la regadora qu' os donaré tasca. (*Mutis Baldiri y Francisco per la dreta.*)

PEP. (*Fent com si parlés ab algú.*) Ja pot entrar, ja. (Quin jove més simpátich!)

ESCENA XV

PEPETA y ERNEST, aviat ANGEL, que deurá portar l' americana clara, després D. BALDIRI.

ERN. (*Emocionat.*) (Será ella!) Quí es que 'm demana, y vésten.

PEP. Un jove... (*Mutis.*)

ERN. (*Malvinatje 'l vell! m' ha dit qu' era una senyora!...*)

- ANG. Ab permís!
- ERN. (*Ab molta sorpresa.*) Angel! Vatúa-nadamon! (*S' abrassan.*)
- ANG. Ernest!
- ERN. D' hont surts, xicot?
- ANG. No m' esperavas, vritat?
- ERN. Mort te feya.
- ANG. Mal fet.
- ERN. Me sembla que després d' escriuret durant dos anys quasi una carta cada mes y no rebrer contestació may!...
- ANG. Alto cada mes: cad' any una, pe 'l meu sant y prou. Aixó no es cada mes.
- ERN. Ja he dit quasi be!...
- BAL. (*Atravessant la escena.*) (Algun amigot!) (*Mutis per la casa.*)
- ERN. Y, cóm m' has trobat?
- ANG. Ahir arribo, vaig á casa teva y 'm diuhen que no ets allí, que t' has casat... es dir, la mar de desgracias. Ton pare 'm va dir, es á Moncada, á la torre dels sogres y avuy agafant lo tren...
- ERN. Be 't quedarás á dinar?
- ANG. Mentres á las tres puga ser á Barcelona; vuy veurer á n' aquella patuleya del café!
- ERN. (*Molt marcat.*) Ah, tu: en Brenillas es mort!
- ANG. (*Sorprés.*) Altra vegada? no 'm vas escriurer dihent que?...
- ERN. (*Recordant.*) Vritat: be, sí; va ser allavors...
- ANG. No ho estranyaria, no, per aixó, que hi hagués tornat, si la desgracia l' habia perseguit sempre. (*De sobte.*) Ah, noy! al ser á la estació de Barcelona per venir aquí, m' he topat ab una mosseta divina! com qui 't diré jo?... Figúrat algo aixís com la Lola, t' en recordas? pero, rossa com la Pilá y 'ls ulls grossos com los d' aquella del carrer de la Cendra: t' afigures lo tipo?
- ERN. Noy, ab tants afegits!...
- ANG. Lo meu ideal! sino que m' ho impedia un obstacle molt gros, la segueixo.
- ERN. Quin? Qué no podias caminar?
- ANG. No: es que ja habia comprat lo bitllet per venir!
- ERN. (*Rihent.*) Ets lo mateix!

ANG. A més, perque estich escarmentat: las que son lo meu tipo, solen ser ingratas... aquella Amelia, sabs? ah! no la coneixias: una dona preciosa, vaja, 'l meu tipo. Donchs, sí: la vaig conèixer al Liceo mitj any avans de marxar á París.

ERN. Qui, 'l Liceo?

ANG. No, jo! Quina dona, noy, quina dona!"

ERN. T' agradava, eh?

ANG. Més que las ostras, y aixó que á mi!...

ERN. Es dir que d' una mirada d' ella n' hagues donat sis dotzenas?

ANG. Sí, noy, sí: closcas y tot!

ERN. Pero, de desprecis d' ella, si 'n vaig rebre!... Una vegada 'm va donar un mocador!...

ERN. D' aixó 'n dius desprecis? Qué hi havia las tevas inicials?

ANG. (*Còmicament.*) Sí! Hi habian unas lletres que volian dir «Miquel.» Era d' un altra classe 'l mocador que 'm va donar!

ERN. (*Rihent.*) Ja, ja! Entés!

ANG. Donchs, com més indiferencia per part d' ella, jo més carinyo, més... Figúrat que durant aquestos dos anys qu' he sigut fora, cada setmana ha rebut una carta meva.

ERN. Alsa!

ANG. Donchs, ni á una ha tingut caritat de contestar!

ERN. Però...

ANG. Tenia la manía de no volguerse casar, y...

ERN. (*Sorprés.*) Y qué? qué t' hi hagues casat tu?

ANG. Sí, ho confesso, ja ho veus; me tenia boig, m' hi te encara, y si ella...

ERN. Vaja, 'm convenso de que 'l teu viatge á París lo va motivar ella.

ANG. No; 'm convenia estudiar, era 'l temps, y...

ERN. Y de passada per' olvidar, eh?

ANG. No 't diré que nó; però, cá! tot era posarme devant de la tela que, 'ls dits, sabs? sense donarmen compte, d' una flor, del contorn d' un fullatje, 'n feyan lo seu perfil... aquella barbeta, aquells ulls!... Si n' he fet de retratos d' ella! tots me 'ls compraba un francés que venia al taller y qu' estava tan encapritxat ab aquells caparróns pintats,

com jo ab l' original. Donchs, figúrat que ahir arribo, y de *sopetón* cap á la Rambla de Catalunya, y... ja no viu allí, ningú me 'n sab donar rahó!...

ESCENA XVI

ERNEST, ANGEL y FRANCISCO *per la dreta, ab un test á la má, arreglantlo.*

FRAN. (Calla, qu' apuntarém.) (*Va acostantse á ells.*)

ERN. Se 'n podria fer un' auca.

ANG. Es tot' una tragedia.

ERN. Un romanso, donchs.

ANG. Y á tu, cóm te vá del amor?

ERN. Sí, mira; home casat, burro espatllat; pero aquí 'l costat, hi tinch...

FRAN. (*Que s' ha posat darrera d' ells.*) (Hola!)

ERN. (*Per Francisco.*) Qué voleu, vos?

FRAN. (*Remenant la terra del test.*) Plantava...

ERN. No veyeu qu' estém enrahonant y que feu nosa?

FRAN. Y qu' es culpa meva? Si vostés no fossin aquí, jo no 'ls faria nosa!

ERN. Francisco!

ANG. Es salat!

FRAN. Es que, jo, plantava!...

ERN. Sí, vos planteu cara á tothom, vethoaquí: aneu á un altre puesto!

FRAN. Be. (No puch afègir res á la llista.) (*Mutis.*)

ANG. Però, que no més vius aquí ab lo servey? 'hont son los sogres?... 'hont es la teva costelleta?... Suposo que será cosa de gust.

ERN. Ho es de debó, creu: rossa, nas grech...

ANG. (*Entussiasmat.*) Lo meu tipo, noy! ja serém amichs! Hont es?

ERN. Ep, ep! Has vingut en mal dia: tot justament la sogra y ella son á Barcelona.

ANG. Vaja!

ERN. Unas amigas d' ellas han organísat una tómbola de beneficencia, avuy s' inaugura, y, sabs? compromisos: á mí m' han arreplegat trenta duros y al sogre un quadro al oli.

ANG. Qué pinta, potser?

- ERN. Sí, te aquest defecte: mira, avuy 'l diari porta la llista dels donatius. (*Se 'n treu un*) Aquí hi ha 'l seu. (*Marcantli un punt del diari.*)
- ANG. (*Llegint.*) «Número»... (*Rihent tots dos.*) Ja, ja, já! A quin número han anat á posarli 'l quadro!...
- ERN. Ell n' está més cremat!... molt més perque sab qu' en aquest número ja hi habian posat un llibre avans y van tréurel per posarhi 'l seu quadro!
- ANG. Se compren qu' ho cambiessin: un llibre no hi haguera estat quatre dias!
- ERN. (*Calla, que surt.*)

ESCENA XVII

ERNEST, ANGEL y DON BALDIRI, *que surt de la casa escurantse las dents.*

- BAL. A ja, ja! He esmorsat com un general... que menji molt. (*A Angel saludantlo lleugerament.*) Deu lo guard...
- ERN. (*Presentantli á Angel.*) Lo meu amich...
- BAL. (*Recordant.*) Ah, carám!... are 'l conech!... (*Li dona la mà.*)
- ANG. (*Me coneix!*)
- BAL. Es en Pepito!... Quant temps sense veurel!
- ERN. Lo confon: si 's diu Angel...
- BAL. (*Mirantlo be.*) (*Es vritat!... no es...*) Donchs s' hi assembla. (*A Angel picantli la esquena.*) *Vaya, vaya!*... quant temps sense coneixel!...
- ANG. (*Es trempat!*)
- ERN. Aquí li presento al meu amich Angel... qu' encar que no ho sembla, es un cap gros...
- ANG. Home!
- ERN. Qu' ab lo temps donará gloria á la patria!
- BAL. (*Ab ignocencia.*) Qu' es concejal?
- ERN. (*Marcat.*) Fugi, home, fugi: un pintor de punta, un talentarro!...
- BAL. (*Sorprés agradablement.*) Ah, es pintor?
- ERN. Que ve de París á omplirnos de quadros que 'l farán célebre, de segur!
- ANG. Calla, calla!

- BAL. Celebro que siga pintor... ja li ensenyaré alguna coseta...
- ANG. Ja ho sé, ja, que vosté pinta!...
- BAL. (*Sorprés y emocionat.*) (A París me coneixen!)
- ERN. (Aquest xicot me destorba!...)
- BAL. (*A Angel.*) (Are he pintat lo retrato d' una dona d' aquí la vora... una conquesta, sab? Veurá quin nas!)
- ERN. (*A Baldiri.*) Sápigam qu' aquest, ha sigut un gran corrido!
- BAL. Sí... tots los artistas hem sigut!...
- ERN. (*A Angel.*) Quinas juergas, eh? quan eram socios del «Club del Panillo»?
- BAL. (*Rihent y ab curiositat.*) Qu' era, qu' era aixó?
- ERN. (*Per Angel.*) Sembla mentida, te; are 'l tenim tornat un altre: á punt de casarse si una desgracia no ho arregla.
- BAL. No ho fassi, no 's casi: es lo concell que dono á tothom.
- ERN. No pas á mí que no me 'l va dar.
- BAL. Be, l' únich; un descuit...
- ERN. Gracias!
- ANG. A mí no 'm farán girar los concells: no més me falta trobarla, y...
- BAL. (*Ab malicia.*) Qué la va perdre?
- ANG. (*Comprenentlo.*) No, senyor, ni probarho. (*De sobte.*) Are hi penso! qué la voleu conèixer? aquí porto una fotografia treta del últim quadro que 'm va comprar aquell francés al anarsen d' allí. (*Se la treu de la butxaca de la ermilla.*) Mireu si es hermosa. (*Se treu una fotografia grandeta.*)
- ERN. (Dimoni! si es la vehinal...) (*Dissimulant.*) Deu ser guapa!
- BAL. A veurer, á veurer... (*La mira.*) (Rediable, si es ella!) Es preciosa!
- ERN. Y no poch! (Convé esquibarlo... si la veul...)
- BAL. (Ja foram tres are!)
- ANG. Si la vegessin de bulto! (*S' ho torna á la ermilla precisament.*)
- ERN. Y, á quin tren has dit que volias?...
- BAL. D' aquí un quart ne marxa un: ja cal que cuiti.
- ANG. Cá! si aquest m' ha convidat á dinar!

- ERN. (Malahit sigas!) Desém la escala! (*Desa la de justa á la esquerra.*)
- ANG. A las tres sí que 'm convé serhi.
- BAL. Li recomano paciencia: tenim una cuinera qu' ho fa molt malament.
- ERN. Ens tirā pebre al ví, y quan veu un foraster!... (*Fent com si s' esbalotés.*) Brrr!!
- ANG. Qué? li pega?
- BAL. (*Maquinalment.*) No; li posa pebre á la cadira!
- ANG. (*Rihent estrepitosament.*) Ja, ja, ja!... Qu' estant de broma!
- ERN. Be, qu' ho fa malament sí qu' es vritat.
- BAL. (*Quin destorb!*)
- ANG. Per aixó no os amohineu: voleu que me 'n cuidi del dinar? apa, menjareu á la francesa.
- BAL. *Bravo!*
- ANG. També n' he après d' aixó allí.
- ERN. Arobat. (*Ficat á la cuina fins á última hora... no es tan fácil...*)
- BAL. (*A la casa.*) Un devantal, Pepeta!
- ANG. Alto, alto: y mantega?
- BAL. (*Adeu!*) Aixó sí que no es fácil!
- ERN. (*Vaja!*)
- ANG. Donchs, impossible... *Nada!* aprofitém lo temps admirant las sevas obras... 'hont son, 'hont es aquest quadro?
- ERN. Quin quadro?
- BAL. (*A Angel.*) (*Calli, que 'l gendre...*) (*Dis-simulant.*) Ah, sí!... aquell quadro de tomaqueras?... ja 'l veurá: lo millor es lo nas... (*vuy dir!*)
- ANG. (*Que s' empatolla!*)
- ERN. (*Frisós.*) (*Ella deu ser al jardí...*)
- BAL. (*Are no li ensenyo pas... la coneixeria y...*) (*A Angel.*) Are hi penso! 'l tinch á Barcelona: aquest dia distretament me 'l vaig emportar.
- ERN. (*A Baldiri.*) Ensényili la casa...
- BAL. (*Me l' endossa per quedar sol...*) Sí... vinguí (*vaig y 'l deixo.*) Veurá la glorieta: quatre canyas, pero fuig de lo vulgar: istil bizantí.
- ANG. S' ha de veurer.
- BAL. Y després lo surtidor... veurá quins peixos!... Son pe 'l mateix istil...
- ANG. Bizantins també?

- BAL. Pe 'l mateix istil que 'ls del Parque. Vingui.
 ERN. (*Rápit y desentonat.*) No t' enfilis, eh?
 ANG. Ahont? al surtidor?...
 ERN. (*No sapiguent que dir.*) Sí... just...
 ANG. Qu' estás de broma!
 BAL. (Ja m' en cuidaré de que no s' enfili!) Vingui, vingui... (*Malvinatje 'l jovenet!*) (*Mutis dreta Baldiri y Angel.*)
 ERN. Ja vinch jo. (*Va á buscar la escala.*) Aprofitemho: aquest xicot aquí, pot veurerla y *alanta!* las donas poden tornar d' un moment á l' altre!... S' ha d' anar á pas de carga. (*La posa y puja.*) Sí, hi es. (*Enrahonant precipitadament.*) Senyoreta: no siga ingrata. pateixo molt, y fassis cárrech de que per curarme...

ESCENA XVIII

ERNEST y ANGEL, aviat PEPETA

- ANG. Pero, que no vens?
 ERN. (Mare de Deu!)
 ANG. Qué fas aquí?
 ERN. És que... 't cullia una rosa, n' he vist aquí dalt una de molt maca y he pensat cullali per la solapa.
 ANG. Home, gracias.
 ERN. (*Que va per cullirla.*) (Quin compromís! justament no n' hi ha cap... calla! li donaré aquesta flor que porto. (*Se posa á la má 'l clavell que du á la solapa y simula que l' arrenca del roser.*) Te. (*Baixa.*)
 ANG. Merci.
 ERN. (Desém la escala.) (*Hó ja.*)
 ANG. (*Mirantse la flor.*) Home, es curiós: un roser que fa clavells?
 ERN. Es empeltat.
 PEP. (*Surt.*) Senyoret: l' esmorzar.
 ERN. (*A Angel.*) Vols esmorzar ab mí? (*A Pep.*) Vaja, ja vinch. (*Mutis ella.*)
 ANG. Lo teu sogre m' espera...
 ERN. (*Anguniós.*) (No sé que fer!... Tinguém catxassa, si m' hi arreplegués, fora pitjor.) (*Anantsen per la casa.*) No t' enfilis, eh? (*Mutis.*)
 ANG. No, home, no: quina manía!

ESCENA XIX

ANGEL y DON BALDIRI

- BAL. Que s'ha perdut? Vingui que li ensenyaré...
ANG. No crech que puga ensenyarme res tan curiós com lo qu' he vist ja.
BAL. (Adeu! segur que l' ha vista!)
ANG. Aquell roser que fa clavells, es admirable!
BAL. (*Rihent.*) Je, je, je! Que'm diu are! Aquest que du ho es?
ANG. Sí, senyor: y de qué prové?...
BAL. Je, je!... (Sino qu' ho fassi 'l regar ab xacolata!...) Vingui, vingui. (Al ser allí, 'l deixo.) Quina perspectiva, quin cop de vista... eh? Quan vaig comprar aquesta casa... (*Enrahonant desapareixen per la dreta.*)

ESCENA XX

FRANCISCO *ab regadora, per la dreta diferent bastidor, aviat PEPETA, després veus d' ANGEL y DON BALDIRI dintre.*

- FRAN. (*Tombantse á mirarlos.*) Are quedarém sols: deixém la regadora aquí, plena y tot, per un cas... (*La deixa 'prop d' una taula.*)
PEP. Francisco.
FRAN. Hola. Ja tinch tot' una plana plena de faltas: si las senyoras volen pagarho be, ja cal que preparin la bossa. He vist que...
PEP. Y jo... apunteuho, que no s' olvidi...
FRAN. Encar falta posarhi duas cosas: figurat que 'l senyor Baldiri...
PEP. Pitjor lo del senyoret Ernest!
FRAN. Pitjor? mira qu' he vist que...
PEP. No te comparació! si m' ha fet esgarrifar...
FRAN. Déixam apuntar lo meu. (*A la taula que hi ha deixat la regadora al costat: treu lo llapis y paper y escriu.*) «Ay»
PEP. Qué teniu?
FRAN. Ay visto que... (*Llepa 'l llapis.*) Ja no pinta! (*Id.*) Tampoch! Gasto més saliva escribint qu'enrahonant! Ja veurás!... (*Mu-*

lla 'l llapis á la regadora y escriu.) «Visto que...» (Id.)

PEP. Cuiteu.

ANG. (De dins.) Cóm s' arregla!

BAL. (Id.) No s' amohini!

PEP. Amagueus' ho. Me 'n vaig. (Mutis.)

FRAN. (Després d' amagars' ho rega.) Aném regant ab lo tinter.

ESCENA XXI

FRANCISCO, ANGEL y DON BALDIRI, junts.
ANGEL portará la seva americana á las mans, veyentshi marcat á la esquena, ab color vert, la forma dels quadros d' un encanyissat; aviat PEPETA.

ANG. També m' ho podia dir qu' era pintada de poch.

FRAN. (Ja, ja, ja!)

ANG. Si no se 'n vá, 'hont me presento aixís?

BAL. Una americana ab quadros no es pas ridícul! però, desseguida será fora. (Cridant.) Pepeta! Aixó, fregantho ab un drapet de llana... no son de llana 'ls pantalons que porta?

ANG. Que vol dir que si ho fregués ab los pantalons?...

PEP. Mani. (Veyentho.) Oh!

BAL. Estenguí aixó en una cadira y fassi anar á buscar benzina.

PEP. (Agafant l' americana ab cuidado.) Veniu, Francisco. (Mutis tots dos per la casa.)

BAL. Veuré que n' hi portaré una que tinch allí per trevallar...

ANG. Ja vinch.

BAL. No, no 's molesti: (la tinch al taller y veuria!...) Torno. (Mutis drete.)

ESCENA XXII

ANGEL y ERNEST, aviat DON BALDIRI, ab una americana.

ERN. Qué t' ha passat, noy?

ANG. Que m' he posat l' americana com nova: si no surt la taca, faré goig.

- ERN. Qué fas en mànigas de camisa?
ANG. És á buscarne un' altre: ja ve.
BAL. A ja, ja! Potser li será gran, però ab un diari... Póssisela.
ERN. Apa. (*L'ajuda.*)
ANG. Qué tal?
ERN. Pintada, noy.
ANG. Pintada també? (*Troba un bulto á la butxaca y diu:*) Qué hi ha aquí? quédis'ho, que no li perdés.
BAL. (*Botavant, quin descuit!*) Dongui, dongui.
ERN. Qué es?
ANG. (*Que treu duas fotografias.*) Una regadora retratada y dos peus de dona.
BAL. Dongui, dongui.
ANG. Si es servit. (*Li dona la qu' ha vist.*)
ERN. L' altra qué es?
ANG. (*Mirantla rápidamente.*) Una dona!
BAL. Dongui.
ERN. No li donguis, no: s' ha de veurer!
ANG. (*Mirantla y fent gran sorpresa.*) Deu del cel!
ERN. Qué?
BAL. (*Alanta!*)
ANG. Ella, ella!
BAL. (*S' ha esqueixat la grual*)
ANG. Ella! ella! Y cóm ha vingut á parar á las sevas mans? Ja ho veig clar! aquest retrato ha sigut copiat al oli, ho conech, vosté m' ha dit que 'n feya un d' una vehina... (*Mirant lo retrato.*) Aquí s' hi veu una glorieta darrera d' ella... ahont, ahont la he vist. (*Per la que surt per darrera la paret.*) Granota ficat al covel... es aquella...
BAL. Dongui. (*Li pren lo retrato.*)
ANG. Quan no m' heu dit res... suposo qu' ella deu ser la teva conquista (*á Baldiri*) que ella es la de vosté!... (*Ab intenció.*) No t' enfilis, no t' enfilis, eh? Lo qu' heu fet ab mí es inhumá, es... Ernest... me sembla impossible que tu!...
ERN. *Ardides del juego son.* L' article setze del «Panillo» deya...
ANG. Trovarla! l' amor m' ha guiat!
ERN. (*A Baldiri.*) (*Bunyolero!*)
BAL. (*Y tal!*)
ANG. Are sí que m' enfilo! (*Busca la escala y s'hi enfila.*)

- ERN. (La última tentativa: á veurer si faig qu' al entrar l' enemich á la plassa ja tot sigan ruinas!) (*Mutis rápidamente per la dreta.*)
- BAL. (Y quant m' en penedeixo!)
- ERN. Sí, ella es: no m' enganyo! (*Molt entusiasmat y cridant.*) Amelia, Amelia! Ja 'm torna á tenir aquí... Vagi á obrir la porta y comensi á obrir los brassos també!
- BAL. (*Cremat.*) Joven! poch escándol aquí! (*Cridant.*) No se 'l cregui, no!
- ANG. (*Sorprés.*) Qué! Aquest gesto desdenyós!... s' aixeca y se n' entra dins!...
- BAL. (*Rihent.*) Ja, ja, ja!...
- ANG. Aquesta dona 'm mata! Será tan ingrata com avans? no pot ser!
- BAL. (A veurer si me 'l trech de sobre...) Sápiga qu' es inútil, está promesa ab mí ja.
- ANG. (*Baixant.*) Vosté? seria possible! No es casat?
- BAL. Sí, senyor: però, dels casats ne surten los viudos: la meva senyora, no menja gaire; figuris qu' á las horas de menjar, molts dias ni fa servir los coberts.
- ANG. Deu menjar ab los dits.
- BAL. Vull dir que no tasta res, y al millor dia se n' anirá al calaix.
- ANG. Al millor dia, eh?
- BAL. Sí, jove: será 'l millor dia. Además: figuris que ja 'n conta sexanta quatre.
- ANG. Y qué vol dir?...
- BAL. Que ja es una edat decent per morir-se... una dona.
- ANG. Me fa escruxir ab las sevas ideas! atrevirse á dir que desitja la mort de la seva senyora avuy mateix.
- BAL. *Hombre*... avuy no: si no tinch res preparat; á més, lo sastre 'm fa un vestit clar, y...
- ANG. Pero fora capás de casars' hi tenint vosté tants anys?...
- BAL. He sigut jove més anys qu' ella...
- ANG. Per aixó arribat á vell!
- BAL. Pero... sant cristiá!... un home, may es vell.
- ANG. No, eh? pero, donchs, y aquets cabells blanchs?...
- BAL. Ah, innocent! si es tenyit!

- ANG. No sé!... 'l dubte, 'm mata!... Me 'n vaig á casa seva! - (*Mutis cap al carrer.*)
- BAL. Si sempre es tancat... no l' obrirá pas... si 's veu que may l' ha estimat. Are es l' ocasió bona: li dono 'l quadro, ella, 's desfará en monadas, ell, desd' el carrer ho veurá tot, y desenganyantse tocará pirandó: anemhi. (*Mutis, dreta.*)

ESCENA XXIII

PEPETA, aviat DON BALDIRI, ab la tela d' un quadro ab lo busto d' una dona rossa y vestit blanch de estar per casa, després ERNEST.

- PEP. Quin diable de guiri-gall!... quin etern anar y venir. Ni menos me recordo de lo qu' he vist per' apuntar: quan veigi á n' en Francisco!... (*Per la dreta.*) Qué veig? don Baldiri surt d' aquell quarto, y porta... Observém. (*Mutis per la casa.*)
- BAL. (*Ab lo quadro que no deixarà veurer fins que s' indiqui.*) Quina sorpresa li donaré!... segur que 'm convida á dinar... Quina rabia aquell parell. (*Vá per enfilarse.*)
- ERN. Ni 'ls mils! (*Per Baldiri.*) Ah, remalehit!
- BAL. (Jesús!) (*Se posa 'l quadro á la cara.*)
- ERN. Vetaquí 'l quadro!
- BAL. A tú no t' importa! (*S' acaba d' enfilarse.*)
- ERN. Aixó sí qu' ho diré á las donas; que li ha regalat un quadro ab un' oca pintada!

ECENA XXIV

DON BALDIRI, ERNEST y ANGEL, després FRANCISCO ab una ampolleta venint del carrer.

- ANG. Estich avergonyit!... n' hi ha per clavarli un tiro!
- ERN. Qué tens?
- BAL. (*Fent com si ensenyés lo quadro á l' altra part.*) Qué li sembla?
- ANG. Aquet desdeny... ni volguerme escoltar!
- ERN. Encar' li dura? Jo, de tú, me n' aniria.) (*De l' altra part tiran á escena un paquet bas-*

tant gros de cartas lligadas ab una cinta, tocant al quadro y fentli caurer.)

BAL. (*Ab gran crit.*) Qué fa! Jesús! (*Baixa.*)

ERN. Qué han tirat? (*Pe'l quadro, rihent.*) Ja, ja, ja!

ANG. (*Cullint las cartas.*) Oh, Dèu! que veig! Mira: las meas cartas... totas deuhen serhi, y sense obrir encaral... Aquet paquet de cartas, m' ha atravesat lo cor!

ERN. Olvídala, vesten, creu!

BAL. (*Qu' ha cullit lo quadro.*) Tot ple de terra!

ANG. Jo 'm moriré!

FRAN. Las benzinas.

ANG. (*Rápidament.*) Vingan, (*Li agafa l' ampolla.*)

ERN. (*Alarmat.*) Qué vols fer!

ANG. *Trayentse'l retrato de dins la ermilla y abocantni maquináment.*) Te, te! móret, dona cruel!

ERN. (*Rihent.*) Ho fas massa fort! No fassis més desgracias; vésten...

FRAN. *Prenentli 'l retrato.*) Mal aguanyada estampa! dónguimela... (*La mira.*)

BAL. *Qu' estará al fondo trayent brossas al quadro.*) Te: tota grabada!

FRAN. Jo, ho conech aixó; la senyora d' aquí 'l costat, en lo recibidor, hi te un quadro qu' afigura aixó mateix pero, en pinturas de colors.

ANG. (*Sorprés.*) Qué diheu?

ERN. Ah, noy; quin apoteosis!

ANG. Será 'l meu quadro?... Quina sospita!

ERN. (*A Francisco.*) Es dir que, la senyoreta?...

FRAN. Sí... dígalí senyoreta! es casada; are ho he sapigut. (*Sorpresa general.*)

ANG. Aguántam! casada!

FRAN. En aquet tren ha arribat lo marit. Are deu atravesar lo jardí.

ANG. Lo cor me diu! (*S' enfila á la escala y mira.*)

BAL. (Casada y 'l marit aquí! Ja no li trech més brossas!) (*Deixa 'l quadro.*)

ERN. (*A Angel.*) Apuntálat be!...

ANG. (*Ab gran crit.*) Verge Santíssima! Mussiu Richard!

ERN. Quí? aquell que 't comprava 'ls quadros?

ANG. Sí, noy.

- BAL. (*Rihent.*) Ja, ja, ja!
ERN. Sembla mentida!
ANG. Jo mateix ferme 'l mal! No hi veig de cap ull!... malahit vell vert...
ERN. Pero, com l' ha poguda trovar?...
ANG. Ell veyà 'ls sobres de las cartas que jo setmanalment enviaba. Me 'n vaig avans no 'm vingan tentacions d' anar á donarli una tunyina! (*Decidit.*) Demá me 'n torno á Paris.
ERN. Ja?
ANG. He deixat allí qui m' estima de debó.
BAL. Es dir que, vosté, de tots modos?...
ANG. Ne sé la prima: es mol tonto qui ab totas las cosas no 's guarda sempre una poma per la sed.
BAL. Vosté pensa com jo: per aixó ab tot y ser casat me dedicava...
ERN. També es lo meu lema: l' article deu del «Panillo», deya...
ANG. (*Exaltat.*) Vaija: me 'n vaig perque, 'm venen intencions...
ERN. Are no cal que t' envaigis.
BAL. (*Casada!*)
ANG. Es inútil! (*Mitj mutis ell y Ernesto, Angel volguentsen anar, l' altre detenintlo, fins que 's quedan al costat de la casa de cara al carrer.*)
BAL. (*A Francisco que desde 'l seu últim bocadillo qu' estarà en lo fondo aixugant lo quadro ab lo mocador.*) Francisco; deixeu aixó.
FRAN. Ah, ja no hi pensava: he trobat al manyá y m' ha donat lo comptet: diu si li estarà be aixís. (*Se treu un paper y li dona.*)
BAL. (*Llegint.*) «Señor Baldirio, á las nueva se ha enfilado, y...
FRAN. (*Rápit.*) (*Mare de Dèu.*) No es aquet, no; es aquest altre...
BAL. Es dir que, m' espiavau?
FRAN. No es cosa meva, no!... la Pepeta... ja la faré venir... (Jesús!) (*Mutis per la casa.*)
BAL. Será cosa de las donas...
ANG. (*De sobre ab gran sorpresa mirant al carrer.*) Qué veig! Ja no me 'n vaig!... tinch la felicitat aquí. La meva hermosa... la qu' he conegut á la estació de Barcelona, are entra al jardí!... Deu ser coneguda vostra, vehi-

na... m' hi fareu de bó, eh? si encar' hi guanyaré, si es més maca que las altras!

ERN. Alto, noy, no t' enfilis: es la meva dona!

ANG. Are sí que 'm moro!

BAL. (Ellas aquí!) (A Angel.) Tingui esperansa, jove.

ANG. (Content.) De debó? qué te un' altra filla iguala?

BAL. No: s' ha fixat ab la que l' acompanya?

ANG. Deu ser la senyora de vosté?

BAL. Sí, senyor: quant me 'n dona?

ANG. No 'm fassi riurer!

ESCENA ÚLTIMA

DON BALDIRI, ERNEST, ANGEL y PEPETA

PEP. Diu que 'm demana?

BAL. Escolta: ó «á las nueva nadie se ha enfilado» ó 't planto al carrer, tria.

PEP. Ja está triat: *que nadie se ha enfilado*. Ah! las senyoras han arribat. (Mutis.)

BAL. Te rahó: déixam desar lo quadro. (Anant-sen á la dreta.) Vaja: jo sí que puch ben dir que me la he pintada al oli. (Des-apareix.)

ANG. (A Ernest que fins are haurán estat parlant baix.) Estich decidit; demá á París: allí hi tinch l' última poma que 'm queda.

ERN. Vina que 't presentaré la dona.

ANG. No, cá! 'm faria glatir: no estich per més emocions fortas!

ERN. No vols emocionarte? 't serviré de primera, 't presentaré la sogra, donchs... (Tot rihent y posantli 'l bras á la espatlla, se l' endú cap á la casa: molt animat.)

TELÓ

DEL MATEIX AUTOR

¡Lo meu criat! juguet cómic, en un acte,
en prosa, original. 1 pta.

LO TEATRO REGIONAL

OBRAS PUBLICADAS

	<i>Ptas.</i>
<i>L' Agulla</i> , drama, 3 actes, Pelay y Briz	2
<i>Sortint del ou</i> , diàlech, Ignasi Iglesias	0'25
<i>Clarís</i> , drama, 3 actes, Conrat Roure	2
<i>Lo Teatro per ains</i> , comedia, 2 actes, Frederich Soler	1'50
<i>Sant Jordi mata l' aranya</i> , comedia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
<i>La dona y la baylerina</i> , comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
<i>Pintura fi de sigle</i> , 1 acte, Guasch Tombas y Dalmases Gil	1
<i>Un' altra sogra</i> , comedia, 1 acte, Abelardo Coma	1
<i>Las Joyas de la Roser</i> , drama, 3 actes, Frederich Soler	2
<i>Tot per las donas!</i> 1 acte, Joseph M. ^a Pous	1
<i>L' esclau del vici</i> , monòlech, Ignasi Iglesias	0'50
<i>La feyna d' en Jafá</i> , comedia, 1 acte, Ernest Soler de las Casas	1
<i>Los aucellets</i> , comedia, 3 actes, Joseph M. ^a Pous	2
<i>La mosca al nas</i> , comedia, 1 acte, Frederich Soler	1
<i>La firma d' en Rovellat</i> , comedia, 1 acte, Conrat Colomer	1
<i>La tornaboda</i> , comedia, 1 acte, Juliá Carcassó	1
<i>¡¡Xerrairell</i> Monòlech, Joaquim Montero	0'50
<i>Lo quarto dels mals endressos</i> , 1 acte, Conrat Roure	1
<i>Qui oli remena...</i> Juguet, 1 acte, Pere Reig y Fiol	1
<i>La flor de la montanya</i> , drama, 3 actes, Ramón Bordas	2
<i>Tres personas</i> , juguet, 1 acte, Abelardo Coma	0'50
<i>¡Tot per ella!</i> Comedia, 1 acte, A. Careta y Vidal	1
<i>Per contradicció</i> , comedia, 1 acte, J. Pont y Espasa	0'50
<i>La mort de Nerón</i> , tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	0'50
<i>Un músich de regiment</i> , sarsuela, 1 acte, Joseph M. ^a Pous	1
<i>La Dama de Reus</i> , drama, 3 actes, Manuel Rocamora	2
<i>Un rey de pega</i> , monòlech líric, 1 acte, Enrich Molina	0'50
<i>Dos companys mal avinguts</i> , joguina, 1 acte, F. Godo y V. Rahola	1
<i>La Pescateria</i> , sainete, Mirabent y Mestres	1
<i>La Casamentera</i> , joguina, 1 acte, Conrat Roure	1
<i>Las esposallas de la morta</i> , tragedia, 3 actes, Víctor Balaguer	1
<i>Los gelos de la Coloma</i> , parodia, 1 acte, A. Guasch Tombas	1
<i>Un bateig á cops de punys</i> , comedia, 1 acte, Jaume Molgosa	1
<i>Una dona y un Deu</i> , comedia, 1 acte, Joseph M. ^a Pous	1
<i>Si, senyors</i> , monòlech en vers, Joseph Barbany (Pepe del carril)	0'50
<i>Lucrezia Borgia</i> , joguina, 1 acte, Francisco X. Godo	1
<i>Lo diner</i> , comedia, 3 actes, Joseph M. ^a Pous	2
<i>Lo marit de la difunta</i> , juguet, 1 acte, Francisco Figueras y Ribot	1
<i>L' ocasió fa 'l lladre</i> , proverbí, 1 acte, Conrat Roure	1
<i>Mestre Jan ó l' honra del trevall</i> , drama, 5 actes, Joseph O. Molgosa	2
<i>Lo somni de la Ignocencia</i> , sarsuela, 1 acte, C. Colomer y U. Fando	1
<i>Home á l' aygua</i> , comedia, 1 acte, Pere Reig y Fiol	0'50
<i>Lo rat de la Sila</i> , comedia, 1 acte, Frederich Soler y Hubert	1
<i>Las tres alegrias</i> , comedia, 1 acte, Joseph Maria Arnau	1
<i>¡Dorm!</i> sarsuela, 1 acte, Narcís Campmany y Joan Rius	0'50
<i>Setze jutjes...</i> sarsuela, 1 acte, Manuel Angelon y Mtre. Pujadas	1
<i>A la lluna de Valencia</i> , comedia, 2 actes, Narcís Campmany y Pahissa	1'50
<i>Als peus de vosté</i> , joguina, 1 acte, Miquel M. Palá Marquillas	1
<i>La herencia del oncle Pau</i> , comedia, 4 actes, Conrat Colomer	2
<i>Los tres toms</i> , quadro de costums, 1 acte, Narcís Campmany y Pahissa	1
<i>De teuladas en amunt</i> , sarsuela, 1 acte, Conrat Roure y Joseph Ribera	0'50
<i>La mort de Anibal</i> , tragedia, 1 acte, Víctor Balaguer	1
<i>La festa del adroguer</i> , 1 acte, Joan Manel Casademunt y Mtre. Fita	1
<i>Un embolich de cordas</i> , comedia, 2 actes, Joseph Maria Arnau	1'50
<i>Lo timbal del Bruch</i> , drama, 4 actes, Frederich Soler y Hubert	2
<i>Lo mestre de minyons</i> , quadro, 1 acte, Joseph Felíu y Codina	1
<i>Entrar per la finestra</i> , comedia, 1 acte, Pere Reig y Fiol	0'50
<i>Matrimonis á Montserrat</i> , anada en 2 actes, C. Roure y J. M. ^a Comella	1'50
<i>La llupia</i> , joguina, 1 acte, Conrat Colomer	0'50
<i>Una poma per la sed</i> , juguet, 1 acte, Lambert Escaler	1